

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm V. Accepimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

que instrumenta authentica traderet, quæ super illa causa habebat; ipsis autem Monachi de alio beneficio prouiderent. Cùm autem Monachi compositioni huic non acquiescerent, mandauit Papa, vt nisi beneficium dictis fratribus assignent, ipsi ad Ecclesiam, & Capellam restituantur, si Iudicibus super hac causa delegatis constiterit, eos absque ordine iudiciario deiectos fuisse. Idque non obstantibus literis confirmationis, quas Monachi à Papa impetrauerant.

SUMMARIUM.

1. Illicita & simoniaca est transactio, si propria auctoritate vna pars lite, & iure beneficiario cedat, altera verò temporale quippiam offerat.
2. Resignans ius suum v. g. beneficiarium, cogendus est tradere instrumenta.
3. Papa licet possit litigantes super beneficio per plenitudinem suæ potestatis cogere ad renunciandum & componendum, non tamen facile solet, nisi grauis causa urgeat.
4. Renuncians beneficio in manibus Superioris per transactionem, vt pars altera quippiam præstet, hac conditione non impletà beneficium repetere potest, & quidem propria etiam auctoritate, si resignatio facta sit in manibus Papæ.

NOTANDVM I. Illicita, & simoniaca censetur transactio, si propria auctoritate fiat, vt vna pars lite, & iure beneficiario cedat, altera verò temporale quippiam offerat, v. g. expensas factas restituat. Idque diligenter annotandum esse, monet Imola hic n. 2. quia sæpe tales illicitæ pactiones inlittuntur, quæ de iure non valent, sed damnatæ sunt, c. vlt. hoc tit. c. constitutus, 4. de transact. c. quæ situm, 6. de rerum permut. Sed interueniente Superioris auctoritate nihil prohibet talem transactionem inter partes institui, vt vna earum lite, & iure, si quod habet in beneficio, abscedat, altera ipsi expensas factas refundat, aut pensionem annuam soluat, vt

do cui lib. 4. tr. 10. c. vlt. n. 51. 58. & 59. & videri hic potest Innoc.

NOTANDVM II. Qui renuntiauit iuri suo, v. g. beneficiario, cogendus est tradere instrumenta; cùm ipsi prodesse amplius non possint. Ita etiam sumitur ex l. vlt. C. ad exhibendum, vbi generatim dicitur; quòd is, cui satisfactum est, cogi possit ad exhibenda ac reddenda instrumenta, quæ ad eam causam pertinent, quippe cùm ex ijs nihil iam petere possit. Ita Gl. hic ver. resignauit.

NOTANDVM III. Quamuis Sum. Pontifex litigantes super beneficio per plenitudinem potestatis suæ cogere possit ad renunciandum, & componendum, tamen id non facile solet; nisi causa valde intricata sit, vel diu litigatum, vel alia necessitatis causa urgeat: Imò tali casu etiam Iudex inferior compositionem imperare poterit, vt dixi in rubr. de treuga, & videri hic potest Abb. n. 6.

NOTANDVM IV. Si quis renuntiauit beneficio in manibus Superioris per viam transactionis, vt pars altera quippiam præstet, non impletà istà conditione, beneficium suum repetere potest; Imò verò propria auctoritate reassumere, saltem si resignatio facta fuit in manibus Papæ, sicuti in simili de permutatione beneficiorum dixi lib. 4. tr. 2. c. 17. n. 7. §. Hinc etiam, & videri potest Imola hic n. 7. Abb. n. 11. Gl. ver. restitui faciatis.

CAPITVLVM V.

Accepimus.

PARAPHRASIS.

Sacris canonibus inimica, atque irrita est pactio, si quis ita in Ecclesia instituat, vt post mortem eius certum successorem v. g. cognatum suum habeat.

SUMMARIUM.

Non valet pactum de succedendo in ecclesiasticis beneficiis; vnde etiam promissiones de beneficio nondum vacante prohibita sunt.

Cccc

sunt.

sunt, neque Coadiutor Prælati dari potest cum succedendi potestate, nisi ex plenitudine potestatis papalis.

NOTANDUM Vn. Pactum de succedendo in Ecclesiasticis beneficijs reprobatur, vti etiam constat ex c. ex transmissa, 7. de filijs Presbyter. c. 2. de concess. præb. & in c. Apostolica, 7. causa 8. quæst. 1. quibus habetur, quòd Ecclesiæ, & beneficia ecclesiastica nõ per successionem veluti hæreditariam, sed per canonicam electionem, aut institutionem obtineri possint; & quidem non antè, quàm ea vacent. Quamobrem & promissines de beneficio nondum vacante prohibita sunt, c. 3. de concess. præbendæ: Neque Coadiutor Prælati dari potest, cum succedendi potestate, vti tradit Trident. Concil. sess. 25. c. 7. de reform. & dixi de hoc in qq. disput. de elect. c. 4. q. 30. Excipitur verò plenitudo potestatis papalis; per quam talia fieri possunt, sicuti ex communi Imola monet in hoc c.

CAPITVLVM VI.

Cum Clerici.

PARAPHRASIS.

Decedentibus Rectoribus quarundam Ecclesiarum, ex quibus pensio annua Collatori, v. g. Episcopo, solui consueverat, Clerici promittebant maiorem pensionem se soluturos, si instituantur. Hoc intellexit mandat Alexander III. Archiepiscopo Cantuariensi, vt talia impostera fieri prohibeat; qui autem contra prohibitionem, per detestabile eiusmodi simoniae vitium instituti fuerint, appellatione remota, ab Ecclesiis remoueat, atque ecclesiastica seueritate puniat.

SUMMARIUM.

1. *Simoniacum pactum est, si quis promittat pensionem annuam, vel augmentum pensionis antiquæ, si in beneficio instituat.*

2. *Ob rationabilem tamen causam potest Episcopus cum consensu Capituli pensionem vacantis beneficii augere, sed ante eius collationem.*

3. *Potest & monasterium, si in parochia v. g. sibi incorporata faciat inuestiri Vicarium, reseruata sibi pensione, auctio v. rabiliter & constanter redditibus parochialibus, eandem augere; modo augmentum illorum non proueniat ex industria Vicarii.*

NOTANDUM Vn. Simoniacum pactum est, si quis promittat pensionem annuam, aut augmentum pensionis antiquæ se soluturum, si in beneficio instituat: Quia promittitur aliquod temporale pro spirituali, vti etiam constat ex c. vn. in fine. Vt ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

Pro pleniore intellectu aduerte, quòd interdum Ecclesiis, alijsque beneficijs pensiones impostæ sint, seu Papæ auctoritate ad subleuandam inopiam mensæ Episcopalis, vel auctoritate Episcopi, cum Capitali consensu, ad subleuandam inopiam fabricæ Ecclesiæ Cathedralis, aut soluenda debita Episcopatûs, vti docui lib. 4. tr. 2. c. 18. q. 3. n. 4. Dicitur itaque in hoc c. si quisquam in tali beneficio instituendus promittat maiorem pensionem, quàm antè consueverat, se soluturum, vt institutionem facilius consequatur, pensionem fore simoniacam. Cæterum ob causam rationabilem necessitatis quandoque non prohibetur Episcopus cum Capitali consensu pensionem beneficii vacantis augere, si videl. maiores nunc quàm antea prouentus ex beneficio proueniant. Sed debet hæc auctio, & omnis impositio pensionis fieri ante beneficii collationem; quia si in ipsa collatione fiat, periculum est prauitatis simoniacæ, quando pensionis solutio in modum Collatoris directè, vel indirectè cedit, vti dixi in cit. c. 18. n. 5.

QVÆRIT hinc Abbas Panormit. Si Monasterium v. g. in parochia sibi incorporata faciat inuestiri Vicarium, reseruata sibi pensione annua, secundum reddituum facultatem, vtrum